

de Tab, som ubetinget vil komme, naar en Gang Ejendomspriserne gaar ned.

Af Lovforslaget ser man, at det er fuldstændig berettiget, at Ministeren om det siger: Men nu faar Rigsdagen altsaa en Lejlighed til at udtale sig om Spørgsmaalet, og „om den kan finde en Form, der er bedre end denne, ved jeg ikke“. Det er tydeligt nok, at den højtærede Landbrugsminister er paa det rene med, at den Form, her er fundet, ikke er synderlig god, for ikke at sige helt ubrugelig. Thi hvad gaar Lovforslaget ud paa? Det gaar, saa vidt jeg kan se, ud paa i Tiden til 1. April 1919 at sætte hele Landbruget under Administration. Hvis dette Lovforslag vedtages, kan Landbrugerne, saa vidt jeg kan se, hverken sælge Roer, Hø, Halm eller Kreaturer uden først at skulle spørge det kommunale Raad, om de maa, og Kommunalraadet skal skønne over, om det virkelig kan gaa an for vedkommende Ejendoms normale Drift, at der finder saadant Salg Sted, selv om det kun gælder et lille Kvantum, maaske kun nogle faa Pund. Det er imidlertid ikke dette; man tilsigter, og heller ikke det, Koncipisten har tænkt sig, men det bliver Resultatet, og det kan man selvfølgelig ikke tiltræde. Jeg kan i hvert Fald ikke tiltræde det, og jeg kan heller ikke tro andet end, at man, naar man vil have et Lovforslag fremmet angaaende det, som der har været stillet berettiget Krav om, nemlig at faa denne Gaardslagtnings og Gaardafklædning standset, maa skabe en Lov af en helt anden Form, end det foreliggende Lovforslag har. Man kan ikke for at ramme de faa Spekulanter, der er Landet over, umyndiggøre baade Gaardmænd og Husmænd. Tiderne kan være vanskelige nok endda. Derfor maa jeg haabe, at Lovforslaget vil blive grundigt eftersat i et Udvalg. Jeg sigter ikke dermed til, at Udvalgsbehandlingen skal være langvarig — det maa det Udvalg, som bliver nedsat, selvfølgelig selv bestemme —, men jeg sigter til, at det gaar ikke an at vedtage Lovforslaget om Indskrænkning af Retten til Bortsalg af Besætning og Avl i den Skikkelse, hvori det foreligger. I den Skikkelse er det, synes det mig, ganske ubrugeligt, og det staaar efter mit Skøn fuldstændig i Strid med de Bemærkninger, som ledsager det. Jeg har ogsaa en Følelse af, at den højtærede Landbrugsminister selv har indset dette, og at det er derfor, han har henstillet til Folketinget at spekulere over, om det kunde finde en bedre Form. Jeg vil haabe, at det kan lykkes for begge Lovforslags Vedkommende.

×

Johannes Pedersen: I Modsætning til den ærede sidste Taler forekommer det mig, at der ikke er Grund til at ræsonnere over og kritisere dette Lovforslag saa stærkt. Jeg har gennem min Virksomhed erfaret, at der i de senere Aar over en stor Del af Jylland har været en Tendens i Gaardmandsstanden til at indkøbe Landbrugshuse, lægge dem ind under vedkommende Ejendom, drive dem sammen med Gaarden og lade Bygningerne bebo af en Fodermester eller lignende. Denne Tendens maa man, set fra et Samfundssynspunkt, anse for at være skadelig. I 1904 blev Lovgivningsmagten enig om, at der skulde gives en Lov, som fremmede Udstykning af Landejendomme til Husmandsbrug. Naar dette, set fra Samfundets Synspunkt, var formaalstjenligt, maa det absolut være skadeligt, at de bestaaende Landbrug skal kunne opkøbe Husmandsbrug; det kan jo tænkes, at den samme Ejendom om faa Aar bliver solgt til Udstykning, og at Staten da er behjælpelig med at faa oprettet netop den Ejendom, som er købt til vedkommende Gaard, som Statshusmandsbrug.

Derimod er jeg enig med det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) i, at der kunde trænges til nogle Forandringer i Lovforslaget. Naar der f. Eks. i § 3 staaar, at denne Lov ikke skal gælde for Staden København og Færøerne, tror jeg, der kunde være Grund til at hævde, at disse Undtagelser ikke er tilstrækkelige. Man maa tage i Betragtning, at Boligtrangen ikke alene er til Stede i København, men ogsaa i Købstæderne, ja, endogsaa i mange Stationsbyer; og der vilde det være ganske urimeligt, om man i Henhold til en saadan Lov forbød Udstykning til Bebyggelse. Naturligvis er dette heller ikke Lovforslagets Mening, men det kunde dog se ud, som om der kunde blive Vanskeligheder ved at fortsætte med Udstykning til Bebyggelse, naar denne Lov træder i Kraft, uden at Lovforslaget undergaar en Ændring. Naar det blev sagt, at Lovforslaget [er en Umyndiggørelse af Landbrugsministeren, naar der tages Hensyn til Loven om Udstykning af 6. April 1906, kan jeg ikke indse, at det er rigtigt. Det er naturligvis ikke Meningen, at den nævnte Lov skal forandres gennem det foreliggende Lovforslag ud over det, at det forbydes at indkøbe smaa Husmandsbrug og lægge dem ind under de større Brug. Det er selvfølgelig ikke Meningen, at den skal udnyttes til Udstykning af de sædvanlige Husmandsbrug, som Samfundet i de senere Aar har støttet Oprettelsen af. Men af den nys nævnte Grund er jeg enig